

De bestemmingenanalyses van lenW en de WTL. Hilversum, 7 juli 2022

In juni 2022 heeft het kabinet besloten Schiphol een nieuw plafond op te leggen van 440.000 vliegtuigbewegingen per jaar, zodat voldaan kan worden aan de wettelijke begrenzing van de geluidhinder op handhavingspunten rond de luchthaven. Nederland blijft dan uitstekend met de wereld verbonden.

Dit plafond is voortgekomen uit een analyse door lenW van die bestemmingen van Schiphol die belangrijk ('strategisch') zijn voor passagiers van en naar Nederland (O&D). Daarbij is de GaWC-methode (*Globalization and World Cities*) gebruikt voor selectie van economisch preferente steden op grond van onderlinge relaties tussen veel zakelijke dienstverleners in Nederlandse- en wereldsteden.

Deze lenW-analyse levert volgens minister Harbers een bandbreedte op van 400.000 tot 440.000 vluchten van en naar bestemmingen die voor de verbondenheid van de kleine thuismarkt Nederland nodig zouden zijn. Dit netwerk dient de vervoersbelangen van alle passagiers (zakelijk en particulier) van en naar Nederland (O&D), plus aanvullende overstappers en luchtvracht. In hun second opinion adviseren drie onderzoeksbureaus (SEO, CE Delft en UTP Erasmus) alleen de situatie van Schiphol in 2019 als referentie te kiezen en geen steden die van strategisch belang zouden kunnen zijn, maar geen bestemming waren. Afgezien van populaire badplaatsen zijn deze steden niet strategisch vanwege te weinig handel met Nederland en te lage vervoersvraag van O&D-passagiers. Toch heeft lenW een groot deel daarvan in de selectie meegenomen. Als handel en marktvraag als criteria aan de lenW-analyse toegevoegd zouden worden, komt het resultaat veel beter overeen met de werkelijkheid. Dit blijkt ook uit het commentaar van de onderzoeksbureaus. Daarnaast is de toekomstige overname van korte vluchten door de trein nog niet meegerekend. CE Delft schetst de mogelijkheden. Al met al is de bandbreedte van 400.000 tot 440.000 vluchten minstens 100.000 vluchten hoger dan vereist is voor goede bereikbaarheid en vestigingsklimaat. Aangezien de luchtvaart van Schiphol woningbouw mogelijk moet maken en gelijkwaardig moet deelnemen aan de halvering van stikstof- en CO₂-uitstoot, kan het plafond nog aanzienlijk verlaagd worden zonder de vereiste netwerkqualiteit in gevaar te brengen.

De WTL heeft al in 2020 een selectie van bestemmingen en vluchten gemaakt die voor de bereikbaarheid van Nederland essentieel zijn. Criterium is de hoeveelheid internationale handel en dienstverlening (in €) met alle 320 bestemmingen van Schiphol in 2018/2019. De analyse komt uit op een bovengrens van 220 essentiële bestemmingen (waaronder tientallen badplaatsen) met 400.000 vluchten waarmee de marktvraag van zakelijke en particuliere O&D-passagiers kan worden geacommodeerd. Dit verkeersvolume is gelijk aan de ondergrens van de lenW-analyse. Daarvan kunnen 50.000 korte vluchten door de trein vervangen worden. Zo komt de bovengrens van de WTL uit op 350.000 vluchten. Verdere krimp is mogelijk. Namelijk door de grenswaarde van de minimum handel per geselecteerde bestemming te verhogen en niet uit te gaan van het werkelijke aantal vluchten in 2019, maar van de minimum vertrekfrequenties die de lenW-analyse aangeeft. Dat levert een ondergrens op van 270.000 vluchten.

De vergelijking van het WTL-onderzoek met dat van lenW laat in combinatie met de second opinion van de onderzoeksbureaus zien dat het WTL-onderzoek waardevol is voor het bepalen van een optimale balans tussen goede bereikbaarheid en substantieel lagere negatieve effecten van luchtvaart. Het GaWC-model kan evenwel nog betrouwbaardere uitkomsten opleveren met de aanvullende selectiecriteria internationale handel en de feitelijke vervoersvraag van O&D-passagiers.